

Småkraft AS

Postboks 2389, Solheimsviken
5824 Bergen

14.08.2025

Tou Mølle kraftverk - tilsvar til høringsuttalelser

Søker har stor forståelse for at dette er en sak som engasjerer, og registrerer at flere ønsker mer informasjon om situasjonen ved naturlig vannføring. Det er forståelig, men innenfor rammene av konsesjonssøknader hos NVE skal utgangspunktet være dagens situasjon. Vassdraget har vært regulert i 170 år, og ingen kjenner den naturlige tilstanden. Derfor er det utfordrende å bruke det som utgangspunkt i søknaden. Dette er også utgangspunktet for naturmangfoldsutredningene. Alt er gjort etter gjeldende rammevilkår og metodikk.

Søker har vært involvert i lignende prosjekter tidligere, med gode resultater. Fosstveit kraftverk i Tvedestrand ble gjenåpnet i 2024 etter en restaureringsprosess med mål om å sikre anadrome vandringsveier over og gjennom tiltaket. Dette har gitt meget gode resultater. NORCE som er engasjert for å gjennomføre fisketellinger ved Fosstveit kraftverk viser til at det i 2025 ble oppnådd en ny rekord av antall registrert smolt sammenlignet med tidligere år.

Statsforvalteren i Rogaland

- Med dagens vannføringsregime har elvemuslingen overlevd lengre perioder uten vann. Opptil 21 dager uten tilførsel av vann. Både alternativ 1 og alternativ 2 gir en jevn tilgang på vann til elvemuslingen, noe som ifølge fagpersonell skal gi den bedre levevilkår. Innførsel av anadrom fisk i vassdraget gir også mulighet for at bestanden vokser. Vi anerkjenner problematikken med ørekyt, og eutrofiering, og tiltak for å motvirke eutrofiering vil diskuteres i detaljplanfasen. Sammenlignet med dagens situasjon representerer begge alternativ en forbedring, basert på gjeldene metodikk. Dette er godt dokumentert i rapportene fra Ecofact.

Rogaland fylkeskommune

- Miljømessig design faller inn under «biotopforbedrende tiltak». Det vil utredes spesifikke tiltak i detaljplanfasen.

- Tunnel i alternativ 1 legges utenom alle områder og bygninger av kulturhistorisk verdi.
- Søker og Strand VGS har inngått en avtale som sikrer vanntilgang til skolens anlegg. Søker er ansvarlig for at skolen har tilgang på vann av tilstrekkelig kvalitet.

Strand Kommune

- Tiltaket i alternativ 1 vil ikke påvirke mølleparken, eller andre kulturminneverdier i området. Dette vil sikres godt i detaljplanfasen.
- Et avslag på konsesjon betyr ikke automatisk at dammene i vassdraget rives, det kreves ny søknadsprosess. Det er heller ingen hjemmel for at konsesjonær skal stå for kostnaden av en evt. tilbakeføring.
- Søker og Strand VGS har inngått en avtale som sikrer vanntilgang til skolens anlegg. Søker er ansvarlig for at skolen har tilgang på vann av tilstrekkelig kvalitet.
- Som tidligere nevnt må en konsesjonssøknad vurderes opp mot dagens situasjon som åpner for atlantehavslaks, sjørret, ål og mer produksjon av elvemusling. Det er ingen endring i påvirkningen på Bjørheimsvatn og Tysdalsvatn ut ifra dagens situasjon. Reguleringshøydene blir like, den eneste endringen er at det legges til rette for fiskevandring. De 4 elvestrekningen er i dag sterkt berørt, og tiltaket vil gi en bedring sett opp mot dagens situasjon. Tauånå har de vært tørrlagt i opptil 21 dager i strekk i løpet av de siste fem årene.
- Friluftsliv i området kan bli påvirket i form av mindre vannføring og noe økt begroing. Dette kan ha en påvirkning på badeplassen i loen.

FNF-Rogaland

- Det er riktig at 410 l/s skal slippes gjennom trappa, men det er også vurdert som tilstrekkelig for at fisk skal kunne vandre opp Tauånå. Det nevnes i søknaden at det vil gjennomføres biotopforbedrende tiltak på strekningen for å bedre forholdene for fiskevandring.
- Dersom det gis konsesjon, er konsesjonær klar for å bidra til best mulig forhold for fisk i vassdraget. Søker viser til erfaring fra Fosstveit kraftverk.
- Økt begroing kan påvirke vannkvaliteten ved loen bade plass.

Naturvernforbundet

- Vannføringen er vurdert til å være tilstrekkelig til å være lakseførende, med hjelp av biotopforbedrende tiltak i elveløpet.
- Ecofact er et ledende selskap på området, og har utført grundige biologiske undersøkelser. De har ingen kontakt med utbygger, men som en tredjepart. All kommunikasjon med ecofact går gjennom konsulent. De mottar et planområde, og en prosjektbeskrivelse. Det legges ingen føringer for hvordan ecofact utfører sine oppgaver, vurderinger, eller formulerer sin rapport.

Tou Brug

- Konsekvenser for fugl og dyreliv er dekket i de vedlagte rapportene.
- Det vil tilrettelegges for at brukere av parken kan observere laks på vei opp laksetrappa.
- Det vil gjennomføres tilstrekkelige sikkerhetstiltak rundt påhuggsområde.

Elveigarlaget

- Det er i søknaden nevnt biotopforbedrende tiltak som skal gjøres i Tauånå. Dette innebærer miljødesign som bedre tilrettelegger elveløpet for fiskevandring. Søker viser til gode resultater ved Fosstveit kraftverk i Tvedestrand, der laksestammen har fått en oppblomstring.
- Elvemusling er utredet i fagrapport fra Ecofact og det vurderes at de får en bedre situasjon med minstevannføring enn det er nå.
- Nedleggelse av anlegget er ikke nødvendigvis det samme som fjerning av alle tekniske installasjoner. Da er det også andre vurderinger som skal gjøres, f.eks. flom. Ved en evt. tilbakeføring og riving av anlegget vil det gjøres en selvstendig vurdering av det, helt uavhengig av kraftproduksjonen.

Statens Vegvesen

- Ved gitt konsesjon vil det søkes om nødvendig tillatelse i henhold til vegloven §32.

Ryfylke vassområde

- Fordeler og ulemper ved dagens praksis er belyst i naturmangfoldsrapporten. I og med at det ikke foreligger en konsesjon kan konsesjonær drive magasinene slik det passer seg, innenfor grensene av HRV og LRV. Det vil si at Tauånå kan tidvis være tørrlagt. Vi forutsetter at dette blir nøye vurdert i konsesjonsprosessen og ved en eventuell konsesjon blir det gitt en rekke vilkår som skal bidra til bærekraftig bruk av vassdraget og gi myndigheter mulighet for kontroll og tilsyn av kraftanlegget.

Med vennlig hilsen

Katarina Eftevand

småkraft

Miljørådgiver

+47 917 15 033

katarina.eftevand@smaakraft.no

www.smaakraft.no

Solheimsgt. 15, 5058 Bergen

Postboks 2389, Solheimsviken, 5824 Bergen